

แบบรายงานการตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567

หัวข้อ การป้องกันอุบัติเหตุทางท้องถนน (Road Traffic Injury : RTI)

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี รอบที่ 1/2567

1. ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องภายใต้ประเด็นตรวจราชการ

- 1.1 อัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน
- 1.2 อัตราการบาดเจ็บในเด็กและเยาวชนสูงกว่ากลุ่มอายุอื่น ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

2. เป้าหมาย

- 2.1 อัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ไม่เกินร้อยละ 26.90 ต่อแสนประชากร (185 ราย)
- 2.2 อัตราการบาดเจ็บในเด็กและเยาวชนสูงกว่ากลุ่มอายุอื่น ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

3. สถานการณ์

ปัญหาการตายจากอุบัติเหตุทางถนนเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศไทย ที่สร้างความสูญเสียทั้งในแง่ของชีวิตและเศรษฐกิจต่อประเทศอย่างมหาศาล โดยองค์การอนามัยโลกประมาณการว่าอุบัติเหตุทางถนนสร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยกว่า 5 แสนล้านบาทต่อปี และการดำเนินงานด้านความปลอดภัยทางถนนนั้นยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 ในยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน และยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสความเสมอภาคเท่าเทียมทางสังคม โดยเป้าหมายการลดจำนวนผู้เสียชีวิต ให้เหลือเท่ากับ 12 คนต่อแสนประชากร หรือ 8,478 คน ในปี 2570 เป็นต้นไป ตามเป้าหมายและตัวชี้วัดภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 7 โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล (พ.ศ. 2561-2580) กำหนดให้ระหว่างปี 2566-2570 ต้องมีอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนเท่ากับ 12 คนต่อแสนประชากร โดยมีกระจายเป้าหมายไปสู่ระดับจังหวัดในอัตราที่แตกต่างกันตามลำดับความรุนแรงของสถานการณ์อุบัติเหตุในปัจจุบัน ซึ่งในปี พ.ศ. 2567 จังหวัดสระบุรี มีเป้าหมายตัวชี้วัดอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนต่อแสนประชากรเท่ากับ 26.90 คิดเป็นจำนวนคนเท่ากับ 185 คน และจากการบูรณาการข้อมูลการตาย 3 ฐานกลุ่มอายุที่มีการสูญเสียชีวิตมากที่สุดเป็นเด็กและเยาวชนอายุ 10-19 ปี ซึ่งมีการเสียชีวิตที่สูงมากถึง 26,126 คน ในช่วง 9 ปีที่ผ่านมา หรือคิดเฉลี่ย 2,902 คนต่อปี จากการประมาณการตายจากอุบัติเหตุทางถนนในกลุ่มเด็กและเยาวชนช่วงอายุ 10-19 ปี โดยการวิเคราะห์อนุกรมเวลา Time series ในช่วง 10 ปี ต่อจากนี้ (ปี 2564-2573) หากไม่มีการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังและกำหนดเป้าหมายที่แน่ชัด จะมีเด็กและเยาวชนไทย เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนถึง 4,252 คน หรือเฉลี่ยปีละ 3,675 คน ถ้าหากไม่การดำเนินการและกำหนดเป้าหมายลดการบาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนให้ลดลง ร้อยละ 5 ต่อปี ตามแผนแม่บทความปลอดภัยทางถนน จะสามารถลดการสูญเสียชีวิตกำลังของชาติในอนาคตถึง 14,892 คน ในห้วงเวลา 11 ปี หรือคิดเป็นลดอัตราการเสียชีวิตในภาพรวมได้ปีละ 2.7-4.5 ต่อประชากรแสนคน เพื่อลดการตายในภาพรวม ของประเทศให้ได้ตามเป้าหมาย

จังหวัดสระบุรี มีผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน ปีงบประมาณ 2567 (ไตรมาสที่ 1) มีผู้บาดเจ็บ 4,100 ราย แบ่งเป็นเพศชาย 2,335 ราย และเพศหญิง 1,765 ราย เสียชีวิต 85 ราย ส่วนใหญ่จำนวนผู้บาดเจ็บอยู่ในกลุ่มอายุ 20-49 ปี ร้อยละ 42.61 รองลงมาคือกลุ่มช่วงอายุที่ต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 25.27 และกลุ่มช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 18.51

- ยานพาหนะของผู้บาดเจ็บ เป็นรถจักรยานยนต์สูงสุด ร้อยละ 32.34 รองลงมาได้แก่ รถยนต์ ร้อยละ 4.34 ผู้บาดเจ็บเป็นผู้ขับขี่ ร้อยละ 29.83 ผู้โดยสาร ร้อยละ 7.83 คนเดินเท้า ร้อยละ 1.05
- ช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุด เวลา 12.00-17.59 น. ร้อยละ 33.46 รองลงมา ได้แก่ เวลา 18.00-23.59 น. ร้อยละ 27.32 และเวลา 06.00-11.59 น. ร้อยละ 26.78
- เดือนธันวาคม เป็นเดือนที่มีอุบัติเหตุทางถนนสูง รองลงมาคือ เดือนตุลาคม และเดือนพฤศจิกายน
- สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ จำแนกตามกลไกสูงสุด คือ การชน ร้อยละ 57.65 พาหนะล้ม คว่า ตก ร้อยละ 40.13
- การดื่มแอลกอฮอล์พบในผู้ขับขี่สูงสุด คือ ร้อยละ 86.0 รองลงมาเป็นผู้โดยสาร ร้อยละ 12.02 โดยสัดส่วนการดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มผู้ขับขี่ของแต่ละยวดยาน พบว่ารถจักรยานยนต์สูงสุด ร้อยละ 39.85 และรถยนต์ร้อยละ 38.30
- ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ไม่สวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 23.20 และผู้ขับขี่รถยนต์ไม่คาดเข็มขัดนิรภัย ร้อยละ 2.90

สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุในพื้นที่จังหวัดสระบุรี มีดังนี้

1. ด้านพฤติกรรม พบว่า อุบัติเหตุส่วนใหญ่ เกิดจากการขับรถด้วยความเร็วสูง ไม่มีความคุ้นชินกับเส้นทางขาดความระมัดระวัง ดื่มแล้วขับไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร ขับรถโดยประมาท ไม่สวมหมวกนิรภัย เมื่อขับขี่รถจักรยานยนต์
2. ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม พบว่า มีการสัญจรของรถเป็นจำนวนมาก เนื่องจากพื้นที่จังหวัดสระบุรี เป็นเส้นทางหลักทางคมนาคมเป็นเส้นทางสู่ประตูอีสาน อุตสาหกรรม นอกจากนี้ในพื้นที่ที่มีการใช้รถจักรยานยนต์ก่อนวัยอันควร ซึ่งสาเหตุหนึ่งเกิดจากครอบครัวขาดการให้ความรู้แก่บุตรหลาน
3. ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า ถนนมีการชำรุด ซ่อมแซม เป็นหลุมเป็นบ่อ เมื่อฝนตกมักจะมีน้ำขังและไม่ทราบความลึกตื้นของหลุมได้ มีสิ่งก่อสร้าง ต้นไม้บดบังทัศนียภาพในการมองเห็นในจุดที่เป็นทางร่วมทางแยก สภาพแสงสว่างไม่เพียงพอ เนื่องจากไม่มีไฟส่องสว่าง ไม่มีสัญญาณหรือป้ายเตือน จึงทำให้เกิดอุบัติเหตุ

ตารางที่ 1 ผลการดำเนินงานไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2567 อัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน มีอัตรา 13.31 ต่อแสนประชากร (85 ราย)

ตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ	เป้าหมายจาก สคร.4	ผลการดำเนินงานจังหวัดสระบุรี
(KPI) อัตราการเสียชีวิตจากการบาดเจ็บทางถนน หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลบูรณาการ 3 ฐาน	64	36.65	42.40
	65	33.40	43.80
	66	30.15	45.65
	67	26.90	13.31 (ไตรมาสที่ 1)

การวิเคราะห์ข้อมูลการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนจากระบบข้อมูล 3 ฐาน (สาธารณสุข บริษัทกลาง และตำรวจ) พบว่ามีอัตราการเสียชีวิตจากบาดเจ็บทางถนนจังหวัดสระบุรี มีอัตรา 13.31 ต่อแสนประชากร (85 ราย) ซึ่งสูงสุดที่อำเภอตอนพุด อัตรา 30.47 รองลงมาอำเภอวังม่วง อัตรา 24.93 ต่อแสนประชากร และอำเภอวิหารแดง อัตรา 20.63 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ

	เกณฑ์ ปีงบประมาณ 2567	เสียชีวิต จาก3ฐาน (ราย เดือน)	เมืองสระบุรี	แก่งคอย	หนองแค	วิหารแดง	หนอง แขง	บ้านหมอ	ตอนพุด	หนอง โดน	พระพุทธ บาท	เสาไห้	มวกเหล็ก	วังม่วง	เฉลิมพระ เกียรติ	รวม
(KPI) อัตราการ เสียชีวิตจาก การบาดเจ็บ ทางถนน (ใช้ ข้อมูลบูรณา การ 3 ฐาน)	ไม่เกิน 26.90 ต่อแสน ประชากร	รวม	10	18	14	8	3	2	2	1	9	2	5	5	6	85
		ปชก. กลางปี	117,236	101,132	95,151	38,771	15,908	41,631	6,563	13,854	59,848	34,214	56,436	20,058	37,780	638,582
		อัตราต่อ แสน ปชก.	8.53	17.80	14.71	20.63	18.86	4.80	30.47	7.22	15.04	5.85	8.86	24.93	15.88	13.31

ตารางที่ 2 ผลการดำเนินงาน ไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2567 : อัตราการบาดเจ็บในเด็กและเยาวชนสูงกว่ากลุ่มอายุอื่น ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

อำเภอ	จำนวนบาดเจ็บในเด็กและเยาวชน (คน)		ร้อยละ (เพิ่มขึ้น/ลดลง)
	ปีงบประมาณ 66	ปีงบประมาณ 67	
แก่งคอย	40	69	72.50
เฉลิมพระเกียรติ	76	50	-34.21
ดอนพุด	5	11	120.00
บ้านหมอ	12	64	433.33
พระพุทธบาท	164	57	-65.24
มวกเหล็ก	14	169	1,107.14
เมืองสระบุรี	234	199	-14.96
วังม่วง	5	20	300.00
วิหารแดง	56	9	-83.93
เสาไห้	18	9	-50.00
หนองแค	81	77	-4.94
หนองแซง	1	12	1,100.00
หนองโดน	9	28	211.11

4. มาตรการสำคัญ/ สิ่งที่ต้องดำเนินการ

จังหวัดสระบุรี มีการจัดทีมสอบสวนสาเหตุการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ตามข้อกำหนด รวมทั้งจัดทำเป็นข้อมูลนำเข้าไปในการประชุมคณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด เพื่อพิจารณาประเด็นที่เป็นสาเหตุ และวางแผนดำเนินการแก้ไข เช่น แก้ปัญหาจุดเสี่ยงโดยมาตรการ 5 E จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ รณรงค์ ให้ความรู้ เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ โดยบูรณาการร่วมกับภาคีเครือข่าย และกิจกรรมต่างๆ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำเสนอผลการดำเนินงานในเวทีคณะกรรมการวางแผนและประเมินผลจังหวัดสระบุรี

1. มีนโยบายเฉพาะพื้นที่เองตรงกับปัญหาของพื้นที่ เช่น การเสริมสร้างความปลอดภัยบน ท้องถนนเทศบาลตำบลแสงพัน อำเภอวังม่วง ตามหลัก“3 จ.”

จ.1 จัดการข้อมูล คือ ดำเนินการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสำรวจข้อมูลใหม่ รวบรวมข้อมูลที่มีอยู่แล้ว ที่เกี่ยวข้องไว้อย่างถูกต้องทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ครบถ้วนทุกประเด็น ไว้อย่างเป็นปัจจุบัน ในการที่จะนำมาใช้วิเคราะห์และจัดทำแผนงาน โครงการแก้ไขได้อย่างสมเหตุ สมผลและสอดคล้องกับสภาพของพื้นที่

จ.2 จัดการจุดเสี่ยง คือ ดำเนินสำรวจจุดเสี่ยงทางร่วม ทางแยก ทางโค้ง ทิศนะวิสัยไม่ดี ในชุมชนอย่างมีส่วนร่วมผ่านเวทีประชาคม ก่อนกำหนดเป็นจุดเสี่ยงของชุมชน แล้วดำเนินงานวางแผนแก้ไขจุดเสี่ยงนั้นไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการใช้รถใช้ถนน ของประชาชนผู้ ขับขี่รถทุกประเภท

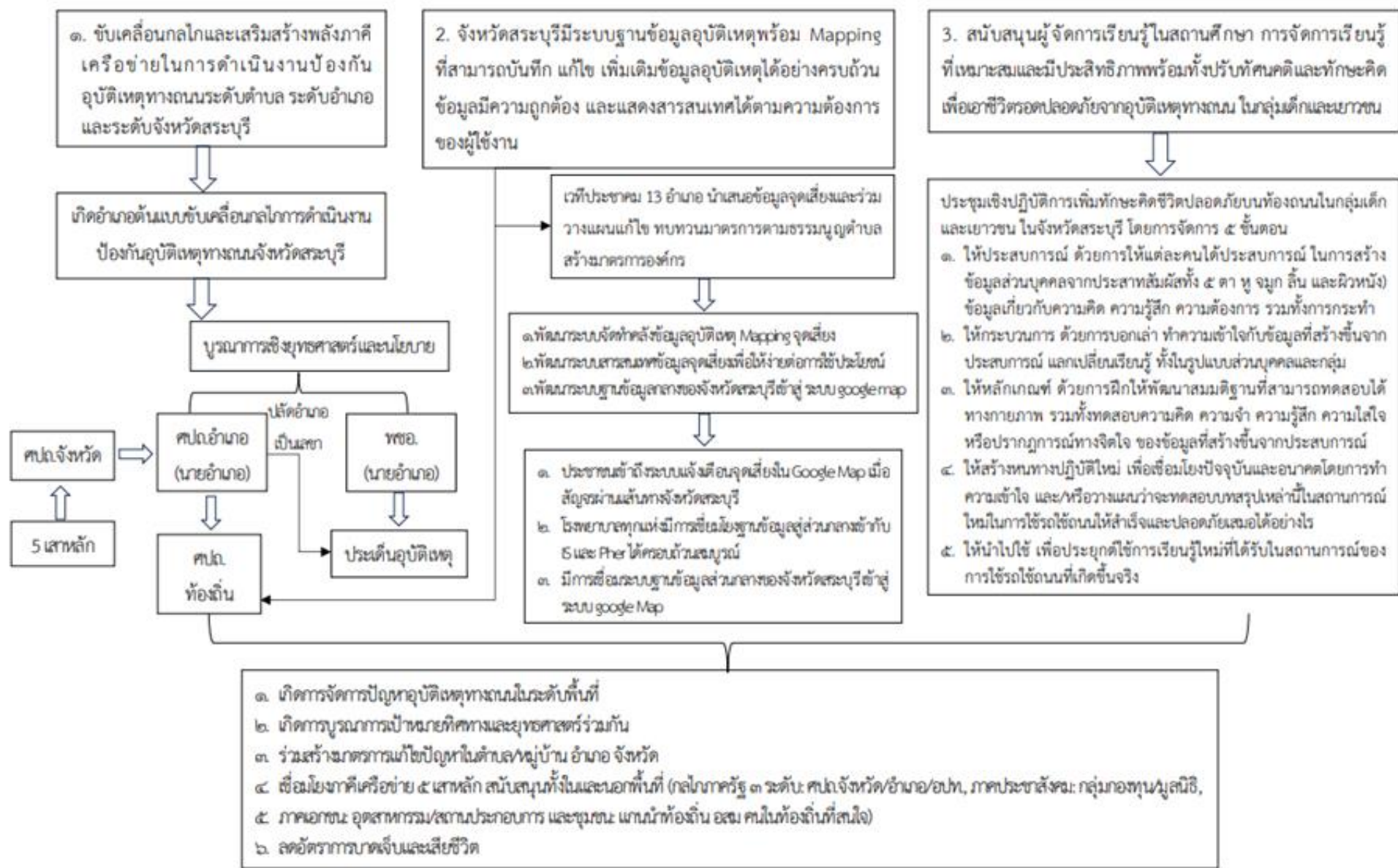
จ.3 จัดการผู้ขับขี่ คือ ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการขับขี่ที่ปลอดภัย ใส่ใจกฎจราจร แก่ประชาชนทุกกลุ่มวัย พร้อมกับบังคับใช้กฎหมาย และ กฎ กติกาของชุมชนที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างเข้มงวดในทุกกรณี สนับสนุนการใส่หมวกกันน็อกและการคาดเข็มขัดนิรภัยเพื่อลดความรุนแรงจากอุบัติเหตุ

2. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการทำงาน ไม่ติดกรอบข้อจำกัดในระเบียบ ข้อกฎหมาย งบประมาณ และปัญหาอุปสรรค

2.1 ในชุมชนใช้เศษวัสดุเหลือใช้ยางรถยนต์มาทำสีกาเป็นแนวกันสัญญาณจุดเสี่ยง ทำป้ายเตือน ทางโค้ง ทางแยก ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีการแก้ไข จุดเสี่ยงในชุมชน มีกระบวนการรณรงค์ การปลูกจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อชุมชน

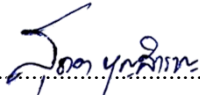
2.2 ภาครัฐเครือข่าย โดย อบต.เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุทางถนน ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการขับขี่ที่ปลอดภัย ใส่ใจกฎจราจร แก่ประชาชนทุกกลุ่มวัย พร้อมกับบังคับใช้กฎหมาย และ กฎ กติกาของชุมชนที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างเข้มงวด

ซึ่งจังหวัดสระบุรีได้มีกรอบแนวคิดในการดำเนินการและการขับเคลื่อนกลไกต่อไปนี้

5. สิ่งที่ต้องการสนับสนุนจากผู้ทำหน้าที่ตรวจราชการและนิเทศงาน และส่วนกลาง

1. ระบบฐานข้อมูล Is online / Pher plus ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบันและต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับผลลัพธ์และความสำคัญในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ค่าตอบแทนในการคีย์ระบบฐานข้อมูล Pher Plus เนื่องด้วยบุคลากรน้อย และในช่วงเทศกาลทางโรงพยาบาลต้องจ้างเจ้าหน้าที่มาคีย์ข้อมูลให้โดยเฉพาะ

ผู้รายงาน.....

(นางสาวสุชาดา บุญสำราญ)

ตำแหน่ง....นักวิชาการสาธารณสุข ปฏิบัติการ.....

วันที่ 8 มีนาคม 2567